

ספרדים ובני עדות המזרח - חומר גלם למחקרים בישראל

עובדות ומסמכים מקוריים, על ניצול של חוליים
ונפטרים ספרדים ובני עדות המזרח — למטרות
רוחניות, על-ידי רופאים ופתולוגים בבתי-החולמים
בישראל

בעריכת

ד"ר י. דהאן

יוצא לאור ע"י "המרכז למען יהדות המזרח"
תל-אביב — תש"ז

לא ביכולת החלטנו על פרסום חוברת זו, קרמו לבך פניות
ובקשות רבות לנורמים הממשתווים לתקן את המעוות, ורק לאחר
שהא החלטנו בדרך זו, נאלצנו להביא לידייעת כפור הספרדים ובני
עדות המזרח והצBOR פולו — את היהם והמצב האמתי לפניה
בבתי-החולמים ובפרט לאתר המתה!

על הפתולוגים המתעללים בנו לידע: כי הם הנדרשו את הסאה!
יותר לא נוכל לשאת!

על המושלה לידע: שעליה טיפול כל האחריות לתוצאות אם
לא תמנע מיר מהפתולוגים לעשות במתים פרצוגם!

אר וرك מילוי דרישתינו האנושית הוא מפוגל לפרק את חומר
הנפץ שהצטבר בלבינו.

אנא תקנו את העויל בטרם תஅחו את המועד!
ראו הוורנוכם!

"המרכז למען יהדות המזרח"

אח יקר,
קורא ומסור לחבריך!

פרק א

מחקרים השפלה והתעללות בגוויות הספרדים ועדות המזרח

המחקר על יוצאי תימן

קבוצה של שמונה פרופסורים ידועי שם ממוסדות הרפואה והמחקר של ארץות-הברית ביקרה לפני שנים מספר בישראל. היא נשלחה על ידי מכוני הבריאות הלאומיים של ארץות-הברית, כדי לבדוק את אפשרויות המחקר הרפואי בארץ, ונתקלה כאן על ידי ראשית מוסדות הרפואה והמחקר.

המשלחת ביקרה בין השאר בתדי-החולים "הDSA" בירושלים, "רמב"ם" בחיפה, "דונגולו" ביפו, "шибא" בתל-השומר, ובמכון וייצמן ברוחובות, גם בראש העין ערכו חברי המשלחת ביקור נרחב, הם הסתובבו ברחובות העיריה, והתבוננו היטב בתושביה.

(חוורתת 61, 57, 53, 52, 50, 48, 46, 44, 42, 40, 38, 36, 34, 32, 30, 28, 26, 24, 22, 20, 18, 16, 14, 12, 10, 8, 6, 4, 2, 0, 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999, 1001, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1017, 1019, 1021, 1023, 1025, 1027, 1029, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1041, 1043, 1045, 1047, 1049, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1067, 1069, 1071, 1073, 1075, 1077, 1079, 1081, 1083, 1085, 1087, 1089, 1091, 1093, 1095, 1097, 1099, 1101, 1103, 1105, 1107, 1109, 1111, 1113, 1115, 1117, 1119, 1121, 1123, 1125, 1127, 1129, 1131, 1133, 1135, 1137, 1139, 1141, 1143, 1145, 1147, 1149, 1151, 1153, 1155, 1157, 1159, 1161, 1163, 1165, 1167, 1169, 1171, 1173, 1175, 1177, 1179, 1181, 1183, 1185, 1187, 1189, 1191, 1193, 1195, 1197, 1199, 1201, 1203, 1205, 1207, 1209, 1211, 1213, 1215, 1217, 1219, 1221, 1223, 1225, 1227, 1229, 1231, 1233, 1235, 1237, 1239, 1241, 1243, 1245, 1247, 1249, 1251, 1253, 1255, 1257, 1259, 1261, 1263, 1265, 1267, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277, 1279, 1281, 1283, 1285, 1287, 1289, 1291, 1293, 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1305, 1307, 1309, 1311, 1313, 1315, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1335, 1337, 1339, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1361, 1363, 1365, 1367, 1369, 1371, 1373, 1375, 1377, 1379, 1381, 1383, 1385, 1387, 1389, 1391, 1393, 1395, 1397, 1399, 1401, 1403, 1405, 1407, 1409, 1411, 1413, 1415, 1417, 1419, 1421, 1423, 1425, 1427, 1429, 1431, 1433, 1435, 1437, 1439, 1441, 1443, 1445, 1447, 1449, 1451, 1453, 1455, 1457, 1459, 1461, 1463, 1465, 1467, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481, 1483, 1485, 1487, 1489, 1491, 1493, 1495, 1497, 1499, 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1513, 1515, 1517, 1519, 1521, 1523, 1525, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1539, 1541, 1543, 1545, 1547, 1549, 1551, 1553, 1555, 1557, 1559, 1561, 1563, 1565, 1567, 1569, 1571, 1573, 1575, 1577, 1579, 1581, 1583, 1585, 1587, 1589, 1591, 1593, 1595, 1597, 1599, 1601, 1603, 1605, 1607, 1609, 1611, 1613, 1615, 1617, 1619, 1621, 1623, 1625, 1627, 1629, 1631, 1633, 1635, 1637, 1639, 1641, 1643, 1645, 1647, 1649, 1651, 1653, 1655, 1657, 1659, 1661, 1663, 1665, 1667, 1669, 1671, 1673, 1675, 1677, 1679, 1681, 1683, 1685, 1687, 1689, 1691, 1693, 1695, 1697, 1699, 1701, 1703, 1705, 1707, 1709, 1711, 1713, 1715, 1717, 1719, 1721, 1723, 1725, 1727, 1729, 1731, 1733, 1735, 1737, 1739, 1741, 1743, 1745, 1747, 1749, 1751, 1753, 1755, 1757, 1759, 1761, 1763, 1765, 1767, 1769, 1771, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1783, 1785, 1787, 1789, 1791, 1793, 1795, 1797, 1799, 1801, 1803, 1805, 1807, 1809, 1811, 1813, 1815, 1817, 1819, 1821, 1823, 1825, 1827, 1829, 1831, 1833, 1835, 1837, 1839, 1841, 1843, 1845, 1847, 1849, 1851, 1853, 1855, 1857, 1859, 1861, 1863, 1865, 1867, 1869, 1871, 1873, 1875, 1877, 1879, 1881, 1883, 1885, 1887, 1889, 1891, 1893, 1895, 1897, 1899, 1901, 1903, 1905, 1907, 1909, 1911, 1913, 1915, 1917, 1919, 1921, 1923, 1925, 1927, 1929, 1931, 1933, 1935, 1937, 1939, 1941, 1943, 1945, 1947, 1949, 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, 1991, 1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023, 2025, 2027, 2029, 2031, 2033, 2035, 2037, 2039, 2041, 2043, 2045, 2047, 2049, 2051, 2053, 2055, 2057, 2059, 2061, 2063, 2065, 2067, 2069, 2071, 2073, 2075, 2077, 2079, 2081, 2083, 2085, 2087, 2089, 2091, 2093, 2095, 2097, 2099, 2101, 2103, 2105, 2107, 2109, 2111, 2113, 2115, 2117, 2119, 2121, 2123, 2125, 2127, 2129, 2131, 2133, 2135, 2137, 2139, 2141, 2143, 2145, 2147, 2149, 2151, 2153, 2155, 2157, 2159, 2161, 2163, 2165, 2167, 2169, 2171, 2173, 2175, 2177, 2179, 2181, 2183, 2185, 2187, 2189, 2191, 2193, 2195, 2197, 2199, 2201, 2203, 2205, 2207, 2209, 2211, 2213, 2215, 2217, 2219, 2221, 2223, 2225, 2227, 2229, 2231, 2233, 2235, 2237, 2239, 2241, 2243, 2245, 2247, 2249, 2251, 2253, 2255, 2257, 2259, 2261, 2263, 2265, 2267, 2269, 2271, 2273, 2275, 2277, 2279, 2281, 2283, 2285, 2287, 2289, 2291, 2293, 2295, 2297, 2299, 2301, 2303, 2305, 2307, 2309, 2311, 2313, 2315, 2317, 2319, 2321, 2323, 2325, 2327, 2329, 2331, 2333, 2335, 2337, 2339, 2341, 2343, 2345, 2347, 2349, 2351, 2353, 2355, 2357, 2359, 2361, 2363, 2365, 2367, 2369, 2371, 2373, 2375, 2377, 2379, 2381, 2383, 2385, 2387, 2389, 2391, 2393, 2395, 2397, 2399, 2401, 2403, 2405, 2407, 2409, 2411, 2413, 2415, 2417, 2419, 2421, 2423, 2425, 2427, 2429, 2431, 2433, 2435, 2437, 2439, 2441, 2443, 2445, 2447, 2449, 2451, 2453, 2455, 2457, 2459, 2461, 2463, 2465, 2467, 2469, 2471, 2473, 2475, 2477, 2479, 2481, 2483, 2485, 2487, 2489, 2491, 2493, 2495, 2497, 2499, 2501, 2503, 2505, 2507, 2509, 2511, 2513, 2515, 2517, 2519, 2521, 2523, 2525, 2527, 2529, 2531, 2533, 2535, 2537, 2539, 2541, 2543, 2545, 2547, 2549, 2551, 2553, 2555, 2557, 2559, 2561, 2563, 2565, 2567, 2569, 2571, 2573, 2575, 2577, 2579, 2581, 2583, 2585, 2587, 2589, 2591, 2593, 2595, 2597, 2599, 2601, 2603, 2605, 2607, 2609, 2611, 2613, 2615, 2617, 2619, 2621, 2623, 2625, 2627, 2629, 2631, 2633, 2635, 2637, 2639, 2641, 2643, 2645, 2647, 2649, 2651, 2653, 2655, 2657, 2659, 2661, 2663, 2665, 2667, 2669, 2671, 2673, 2675, 2677, 2679, 2681, 2683, 2685, 2687, 2689, 2691, 2693, 2695, 2697, 2699, 2701, 2703, 2705, 2707, 2709, 2711, 2713, 2715, 2717, 2719, 2721, 2723, 2725, 2727, 2729, 2731, 2733, 2735, 2737, 2739, 2741, 2743, 2745, 2747, 2749, 2751, 2753, 2755, 2757, 2759, 2761, 2763, 2765, 2767, 2769, 2771, 2773, 2775, 2777, 2779, 2781, 2783, 2785, 2787, 2789, 2791, 2793, 2795, 2797, 2799, 2801, 2803, 2805, 2807, 2809, 2811, 2813, 2815, 2817, 2819, 2821, 2823, 2825, 2827, 2829, 2831, 2833, 2835, 2837, 2839, 2841, 2843, 2845, 2847, 2849, 2851, 2853, 2855, 2857, 2859, 2861, 2863, 2865, 2867, 2869, 2871, 2873, 2875, 2877, 2879, 2881, 2883, 2885, 2887, 2889, 2891, 2893, 2895, 2897, 2899, 2901, 2903, 2905, 2907, 2909, 2911, 2913, 2915, 2917, 2919, 2921, 2923, 2925, 2927, 2929, 2931, 2933, 2935, 2937, 2939, 2941, 2943, 2945, 2947, 2949, 2951, 2953, 2955, 2957, 2959, 2961, 2963, 2965, 2967, 2969, 2971, 2973, 2975, 2977, 2979, 2981, 2983, 2985, 2987, 2989, 2991, 2993, 2995, 2997, 2999, 3001, 3003, 3005, 3007, 3009, 3011, 3013, 3015, 3017, 3019, 3021, 3023, 3025, 3027, 3029, 3031, 3033, 3035, 3037, 3039, 3041, 3043, 3045, 3047, 3049, 3051, 3053, 3055, 3057, 3059, 3061, 3063, 3065, 3067, 3069, 3071, 3073, 3075, 3077, 3079, 3081, 3083, 3085, 3087, 3089, 3091, 3093, 3095, 3097, 3099, 3101, 3103, 3105, 3107, 3109, 3111, 3113, 3115, 3117, 3119, 3121, 3123, 3125, 3127, 3129, 3131, 3133, 3135, 3137, 3139, 3141, 3143, 3145, 3147, 3149, 3151, 3153, 3155, 3157, 3159, 3161, 3163, 3165, 3167, 3169, 3171, 3173, 3175, 3177, 3179, 3181, 3183, 3185, 3187, 3189, 3191, 3193, 3195, 3197, 3199, 3201, 3203, 3205, 3207, 3209, 3211, 3213, 3215, 3217, 3219, 3221, 3223, 3225, 3227, 3229, 3231, 3233, 3235, 3237, 3239, 3241, 3243, 3245, 3247, 3249, 3251, 3253, 3255, 3257, 3259, 3261, 3263, 3265, 3267, 3269, 3271, 3273, 3275, 3277, 3279, 3281, 3283, 3285, 3287, 3289, 3291, 3293, 3295, 3297, 3299, 3301, 3303, 3305, 3307, 3309, 3311, 3313, 3315, 3317, 3319, 3321, 3323, 3325, 3327, 3329, 3331, 3333, 3335, 3337, 3339, 3341, 3343, 3345, 3347, 3349, 3351, 3353, 3355, 3357, 3359, 3361, 3363, 3365, 3367, 3369, 3371, 3373, 3375, 3377, 3379, 3381, 3383, 3385, 3387, 3389, 3391, 3393, 3395, 3397, 3399, 3401, 3403, 3405, 3407, 3409, 3411, 3413, 3415, 3417, 3419, 3421, 3423, 3425, 3427, 3429, 3431, 3433, 3435, 3437, 3439, 3441, 3443, 3445, 3447, 3449, 3451, 3453, 3455, 3457, 3459, 3461, 3463, 3465, 3467, 3469, 3471, 3473, 3475, 3477, 3479, 3481, 3483, 3485, 3487, 3489, 3491, 3493, 3495, 3497, 3499, 3501, 3503, 3505, 3507, 3509, 3511, 3513, 3515, 3517, 3519, 3521, 3523, 3525, 3527, 3529, 3531, 3533, 3535, 3537, 3539, 3541, 3543, 3545, 3547, 3549, 3551, 3553, 3555, 3557, 3559, 3561, 3563, 3565, 3567, 3569, 3571, 3573, 3575, 3577, 3579, 3581, 3583, 3585, 3587, 3589, 3591, 3593, 3595, 3597, 3599, 3601, 3603, 3605, 3607, 3609, 3611, 3613, 3615, 3617, 3619, 3621, 3623, 3625, 3627, 3629, 3631, 3633, 3635, 3637, 3639, 3641, 3643, 3645, 3647, 3649, 3651, 3653, 3655, 3657, 3659, 3661, 3663, 3665, 3667, 3669, 3671, 3673, 3675, 3677, 3679, 3681, 3683, 3685, 3687, 3689, 3691, 3693, 3695, 3697, 3699, 3701, 3703, 3705, 3707, 3709, 3711, 3713, 3715, 3717, 3719, 3721, 3723, 3725, 3727, 3729, 3731, 3733, 3735, 3737, 3739, 3741, 3743, 3745, 3747, 3749, 3751, 3753, 3755, 3757, 3759, 3761, 3763, 3765, 3767, 3769, 3771, 3773, 3775, 3777, 3779, 3781, 3783, 3785, 3787, 3789, 3791, 3793, 3795, 3797, 3799, 3801, 3803, 3805, 3807, 3809, 3811, 3813, 3815, 3817, 3819, 3821, 3823, 3825, 3827, 3829, 3831, 3833, 3835, 3837, 3839, 3841, 3843, 3845, 3847, 3849, 3851, 3853, 3855, 3857, 3859, 3861, 3863, 3865, 3867, 3869, 3871, 3873, 3875, 3877, 3879, 3881, 3883, 3885, 3887, 3889, 3891, 3893, 3895, 3897, 3899, 3901, 3903, 3905, 3907, 3909, 3911, 3913, 3915, 3917, 3919, 3921, 3923, 3925, 3927, 3929, 3931, 3933, 3935, 3937, 3939, 3941, 3943, 3945, 3947, 3949, 3951, 3953, 3955, 3957, 3959, 3961, 3963, 3965, 3967, 3969, 3971, 3973, 3975, 3977, 3979, 3981, 3983, 3985, 3987, 3989, 3991, 3993, 3995, 3997, 3999, 4001, 4003, 4005, 4007, 4009, 4011, 4013, 4015, 4017, 4019, 4021, 4023, 4025, 4027, 4029, 4031, 4033, 4035, 4037, 4039, 4041, 4043, 4045, 4047, 4049, 4051, 4053, 4055, 4057, 4059, 4061, 4063, 4065, 4067, 4069, 4071, 4073, 4075, 4077, 4079, 4081, 4083, 4085, 4087, 4089, 4091, 4093, 4095, 4097, 4099, 4101, 4103, 4105, 4107, 4109, 4111, 4113, 4115, 4117,

הגדל ביותר בארץ, בו נמצאים 9600 תימנים", והם מօסיפים לספר על ביקור שני שערכו במושב "בית עירף" אף שם מרוכז ישוב תימני. האפשרויות לעורך מהקלים השוואתיים על אנשים מעדות שונות ומגוונות שונות הן גדולות בישראל, ומכיון שיש אפשרות טובות לנתיות שלאחר המות, אסור לבזבוז הזדמנויות כזו, ויש להזכיר למושדות המחקר הרפואי בישראל אמצעים מתאימים. ויש להזכיר במחקרים לפני שהעדות יתמזגו.

בין היתר הדגישו את האפשרויות המיוחדות למחקר על יוצאי תימן, הן בחיהם והן במותם. כמו כן ציינו במינרל את האינטראציית הייחודית ביוצאי עירק. (שם בעמוד 15).

אכן, הבקשה הוועילה, עדות לכך הוא המענק בסך 160.000 לירוט שהעניקו מכוני הבריאות הלאומית של ארצות הברית למחקר על עורקי לבבות שהוצעו מנפטרים מיוצאי תימן. במסגרת מחקר זה שנמשך המש שנים ע"י פרופסור ה. נויפלד מבית החולים תל השומר, הוצעו 60 לבבות של יוצאי תימן, החל מעובר בן 32 שבועות ועד למבוגר בן 40. (מעניין שבית-החולמים ניסה להציג את המחקר הזה בפרסומו ב"מחקר רפואי תל השומר" עמוד 55. בכותרת האנגלית כתוב שהמחקר נעשה על "יהודים תימנים", אך מהគורת העברית הושמטה המלה "תימנים", בהנחה שיוצאי תימן אינם בקיאים בשפה האנגלית).

אל יהשוב הקורא כי "התעניינות" בעדה זו פגה בגיל 40. את ה"מלאה" "השלימו" בת הולמים אחרים, שבהם נתחוו בני העדה עד גיל 80, כפי שנראה להלן בסוף סעיף 1.

"מספר הלא-אשכנזים שנתחוו הוא מועט מידי" יש להגיה כי האורחות מארצאות הברית התרשו לא רק מפניהם של התימנים בראש העין ובבית עירף, הם נתחוו לדעת כי ראשי מוסדות הרפואה בארץ מתמסרים לעבודות מחקר אלו בהתלהבות רבה, והרי כמה עובדות:

1. פרופ' הינרייך קרפלוס, פרופ' אריך ליבן, פרופ' ה. אונגר, פרופ' א. לאופר, ד"ר ז. בן-ישי, ד"ר א. מרון, ד"ר מ. פרוינד, ד"ר א. אברמוביץ, ד"ר ש. שושן, וד"ר ב. גלי, ערכו מחקר הקשור בעורקים. ניתוח המתים נעשה בבתיה החוליםים "הדסה", "קפלוון", "רמב"ם", ובמקוון לרפואה משפטית. הלב והעורקים הוצאו מהגולות ונשלחו לבדיקה לירושלים. לאחר שנתחוו 505 נפטרים, התואנו הפרופסוריים הנרי אונגר ולאופר שעדיין אין אפשרות לחזור אם יש הבדלים בין הלא-אשכנזים, פי' מספר הלא-אשכנזים שנתחוו הוא מועט מידי.

(Path. Microbiol. Vol. 24 p. 717)

המחקר נמשך, ובמשך שנתיים נתחוו 895 נפטרים, אך גם אהרייכן התואנו שזה לא מספיק, והביעו תקווה שם ינתחו עוד נפטרים רבים יותר לחזור אם יש הבדלים כאלה: "הפסידים" נכללו יחד עם עדות המורה בקבוצה אחת שנקרה "לא-אשכנזים", לשם השוואתה עם אשכנזים. אנו יודעים היטב שקייםים הבדלים אתניים ותרבותיים בין המנותחים הלא-אשכנזים. אהרי שצטברו סדרות גדולות של נתונים מתיים אפשר יהיה לחזור כל עדה לא-אשכנזית בתור יהודה נפרדת".

דברים אלה מובאים ב:

(Goldschmidt: The Genetics of Migrant and Isolate Populations p. 318)

ערכו מחקר על 359 מוחות, כדי לבחש הבדלים בין יוצאי אפריקה ואסיה לבין יוצאי אירופה. (Neurology, Vol. 18 p. 550)

3. ד"ר א. פולאך וד"ר מ. זקס ערכו מחקר ב-100 ריאות מנפטרים, כדי למדוד את כמות אבק אובסס בתוך הריאות, וממצאו שיש הבדלים בין אשכנזים ובין לא- אשכנזים. (מחקר דין וחשבון השלישי של האוניברסיטה העברית, כרך ב' עמוד דין וחשבון השלישי של האוניברסיטה העברית, כרך 4 עמוד 223). Israel Journal of Medical Sciences; 201 (223).

"נותחו מעט מידי ילידי הארץ"

4. ד"ר מ. זקס מ"הdataset" בירושלים וד"ר ג. ולודבר מאוניברסיטה תל אביב ערכו מחקר על 1241 נפטרים, שנותחו במשך שנה אחת, ביניהם 268 ילדים ותינוקות, כדי לענות על מושאל של ארגון בחוץ לארץ... המסקנה מהמחקר הייתה: כי בעצם שירט הלב שכיח יותר אצל גברים אשכנזים מאשר אצל לא- אשכנזים אבל אין הבדל בין נשים אשכנזיות ובין נשים לא- אשכנזיות. המחקר נערכ בבתי החולים "הdataset", "ביבילגון", ו"תל- השומר".

החוקרים מתואננים על כי מיעוט מדי מספר ילידי הארץ שנותחו, ומוציאים שיוכלו לדיקק יותר אם נתחו "סדרה יותר גדולה" של נפטרים. וכל זה — כדי לענות לשאלון של ארגון בחוץ לארץ! ד"ר מרטיין זקס לא שכח להזכיר במאמריו לד"ר ולמן ולד"ר כספר מבתי החולים "תל השומר" ו"ביבילגון", על כי הרשו לכלול במאמר גם את המיצאים שלהם.

(Pathologia et Microbiologica, Vol. 30, p. 570-577)

איו אדיות למוות! רק את גופות הנפטרים לוקחים מבלי לשאול רשות...

לצורך מחקר זה התחכו התיכים רבים במרחך של סנטימטר אחד בין חתר לחדר, בשלשת העורקים הראשיים, ועקרו את הלבבות מהנפטרים. פרופ' אונגר עדיין מתאונן כי — "הסתור הגוכחות עדין קטנה מכדי פיאצל לפוי ומן השהות בארץ... כמו כן אין אפשרות לחזור את ההבדלים שיתכן וקיים בין העדות השונות של לא- אשכנזים. למשל התימנים, הנחשבים לקובוצה חופשית ממחלות לב, יוצגה בסדרה שלנו רק על ידי 20 מקרים..." (שם עמודים 124, 126).

מכון הלב הלאומי של ארצות הברית תמך במחקר זה על ידי מענק כספי. (American Journal of Cardiology, vol. 10, p. 407)

(במאמר זה מציינים בנפרד גם את יוצאי תורכיה ויוון).

החוקרים לא אמרו נואש. המחקר על יוצאי תימן נמשך. בבתי החולים "הdataset", "רמב"ם" ו"קפלן", ובמכון לרפואה משפטית, נתחו 59 מוציאי תימן, מהם 28 נשים. המנתונים היו מגיל 20 עד לישושים מעל גיל 80. 12 מהם מתו בתאונות. המחקר רוכז בידי ד"ר י. ש. לוי ופרופסור אונגר מ"הdataset" ירושלים. בפרסום את מאמרם הם לא שוכחים להודות לד"ר גלי, פרופ' ליבן ופרופ' קרפלוס על שיתוף הפעולה שלהם, ולהודיע כי מכוני הבריאות הלאומי של ארצות-הברית נתנו מענק למחקר. (Israel Journal of Medical Sciences, Vol. 3, p. 453-455)

המחקר על יהדות מרוקו וצפונה אפריקאית

2. ד"ר מ. יבלונגסקי, פרופ' מ. בכיר, פרופ' ה. אונגר, ד"ר מ. אלתר מבתי החולים "הdataset" בירושלים, "קפלן" ברוחות והמכון לרפואה משפטית, בשיתוף עם רופא מוחוז-לא-ארץ שביקר בארץ,

שכאשר יערכו בדיקות נוספת ידעו ביתר דיוק אם יש הבדלים בין העדות.
(Arch. Environ. Health. Vol. 11, p. 375-379)

ואכן המשיכו במחקר שנתיים נוספות, ונותחו עוד 144 נפטרים. הממחקר נעשה החל מעוברים, ילדים שנולדו מותם, ומתינוקות ועד יששים בני 89. (מחקר דין וחשבון השני, כרך ב' עמ' 655). אחרי כן הודיעו כי המחקרים יימשכו, ויורחבו גם למדידת חומרים אחרים מלבד ד. ד. ט. (מחקר דין וחשבון השלישי עמ' 210).

מחקרים במופואה של "חקירה משפטית"

8. מאות נפטרים שמתו מסיבות בלתי טבעיות, שהובאו למכוון לרפואה משפטית לשם בדיקות למטרות משפטיות, נוצלו לצורכי מחקר אחר לגמרי. מ-400 נפטרים נקבעו את הלב, שקלו אותו, התכוו את העורקים בחתכים רבים למרחק של סנטימטר אחד בין חתך לחתך, ומידדו את הקוטר של העורקים בקטעים השונים. המחקר נעשה כדי לראות אם יש הבדלים בין אשכזבאים, פפרדים ועודות המזרחה. נאמר בפירוש שהמחקר יימשך.

(מחקר דין וחשבון השלישי, כרך ב', עמוד 208).

החוקרים הם פרופ' ה. קרפלוס מהמכון לרפואה משפטית וד"ר ד. ברונר מביה"ח "דונולוי".

9. את הגופות שהובאו ל"מכון לרפואה משפטית" לצורך בדיקה משפטית, ניצל המכון למטרות אחרות לגמרי. המכון הנ"ל ניסר מהן עצמות וסיפק אותן ל"הDSA" בירושלים למחקר שעבורו נתබל מענק של יותר ממליון ל"י מראה"ב. המכון הוציא מאנשיים שונים לצלמים משפטיים 434 דוגמאות של עצם המותן והצלע הששית,

ואגב נציגין, כי בהרבה מאמריהם נזכרים גופות המתים בתואר Cadaver, מלאה שבה משתמשים גם לציגין פגר ונבללה של בהמתה. אבל כמשמעותם הרפואית כי רופא נפטר, כתובים "הוא הלך מתנו", כדי לא להזכיר מות.

המחקר על בני עדות נוספות

5. ד"ר ברונר, ד"ר אלטמן, ד"ר לובל, ד"ר מניליס, ופרופ' קרפלוס, מבית החולים "דונולוי" ומהמכון לרפואה משפטית, ניצלו 3109 נפטרים שנותחו אחר מותם, כדי לבחש כמה היו אבויים במרת, ולעשות סטטיסטיקה לפי עדות.
(Goldschmidt: The Genetics of Migrant and Isolate Populations, p. 327)

6. ד"ר אברמוביץ, פרופ' ליבן, פרופ' נויפلد, וד"ר ולודבר, מבתי החולים "תל השומר" ו"קפלן", ערכו מחקר על ניתוח תינוקות עד גיל שנה, וועורבים של יווצאי תימן. מכון הלב הלאומי של ארצות-הברית נתן מענק עבור מחקר זה.
(Journal of Artheroscler. Research, Vol. 7, p. 161-162)

7. ד"ר וסרמן ול. צ'רמאיר, ערכו במשך שנתיים מחקר על שומן שנטكبן מנפטרים שנותחו בחמשה בת-ילדים ובמכון לרפואה משפטית. מטרת המחקר הייתה למצוא אם יש הבדלים בכמות משפטית. הד.ט. שנספהה בגופות של יווצאי עדות שונות. הם חילקו את הנפטרים ל-5 קבוצות: אשכזבים, פפרדים, יווצאי תימן, יווצאי הודי, וילידי הארץ. באותו המקרים שכמות השומן שקיבלו הייתה מספקת גודלה, שלא חלק ממנה לאטנטה שבחירות-הברית, שם שמש נתקבל סכום של 90,000 ל"י לשנתים הראשונות של המחקר בארץ. החוקרים צינו שהואיל ומספר הנפטרים שנותחו (112) קטן מדי, הם מקוימים

באפריקה ובאסיה כבר לא צדים הים בני אדם. אך בישראל מתנהל "ציד בפה", שבו מפתחים את יוצאי אפריקה ואסיה כי דם וגופם ישמש בחיהיהם, וגווייתיהם ישמשו לאחר מותם, לצורך מחקרים שעבורם משלמים אמריקאים בדולרים, במילוני דולרים!

לא תמיד מפתחים בפה רך. ברוב המקרים עושים את הדבר בגנבה, מעליים מהחולים כי עושים עליהם מחקרים, ומעליים מהמשפחה כי עומדים לנתח — או שכבר ניתחו — את גופת הנפטר, ומחייבים שהוציאוابرין מגופתו. ויש פשוט מעליים את הגוף מהמשפחה, ושולחים את הקרובים למקום, ומשם למקום השלישי, כפי שעשו לאחרונה למשפחה מיזאי מרוקן. רק כשהמשפחה עומדת על המשמר ואניינה מספקת לחתת את הגוף בכח, משכנעים אותם בדברי חקלוקות. מספרים להם שהבדיקה שלאחר המוות היא ממש הכרחית, כדי לגלוות מחלת תורשתית כביכול, "העלילה לסכן את כל המשפחה", או כדי "למצוא מהלה מדבקת", או כדי "לבזר" מי גרים למות כדי שיקבלו פיצויים מהברת הביטוח של הגג הדרטן. כרופא מסpter סיורים כאלה, בפנים רציניות או בדברי פיתוי, אין זאת אומרת שהוא מעוניין למצוא מחלת כזו או לעזור המשפחה לקבל כסף, ואין זאת אומרת שהוא מאמין בדברים אשר הוא אומר. בהרבה מקרים הוא מעוניין במחקרם שבצדדים — בעוד לב מעודת המורת, או מריה אשכנית, עורקים מעולי תוכchia ויון, או שמן מיזאי הודי, מוח מיזאי אפריקה ואסיה, או דם מיזאי בגדד וכורדיסטן, אשר חסרים לאיזה רופא אחר בארץ לצורך סדרה של השוואות סטטיסטיות. הוא מփש עוד תינוק או ישיש מיזאי תימן, או ריאה של ספרדים, שיתנו מספר יותר מאשר מלא עבור המחקר.

בישראל, המחקר על גופות בני אדם — תימנים, מרוקאים, כורדים, אירופים ועוד, מהוות "פchorה עוברת לפוחר". בביותי זה

osiפק אוטם לה"הסתה" עבור מחקר על שכיחות של אוטטאופורוזיס בהשווה לגיל ולארץ המזגא. העצמות נשרפו לאפר ונבדקה כמוות הסידן, הורגן, הפלורין והמנזויום. המחקר נעשה ע"י פרופ' י. מנצ'יל ופרופ' ק. גונגהיים, בשיתוף עם אוניברסיטה אמריקאית. (שם בעמודים 72, 790).

10. במחקר אחד על הסתידות עורקים, בשם לב הארץ המזגא ולהבדלי מקצוע, ניתחו במכון לרפואה משפטית אנשים שונים שמתו באופן בלתי טבעי (מוותונת, טביעות, רצח). רשמו את מצב העורקים במות (דבר זה פירוש עצמות הגולגולת כדי להוציא את העורקים המוביילים בראש והעורקים בסביבת הלב, וחתוכו המות), העורקים מודוק שבלב. המנותחים סוגו לפי אשכנזים, ספרדים, ועשו רישום מדויק של הלב. המנותחים נקבעו לפי אשכנזים, ספרדים. עדות המורת. במשך שנתיים ניתחו 168 וחודיעו שהמחקר יימשך. המחקר נעשה ע"י ד"ר ברונר וועוד. (מחקר דין וחשבון הראשון, כרך ב' בעמודים 188, 189).

11. עבור סקירה של אגודה לפטולוגיה גיאוגרפיה בחו"ל, הקרו את הלב מכל המנותחים אחרי מותם בחלוקת פטולוגית בארץ, במטרה לראות אם קיימים הבדלים בין העדות. החוקר — ד"ר מ. זוקם. (שם בעמודים 175, 176).

פרק ב

"סחר העבדים" הרפואי

לפני 150 שנה היו צידי-אדם יוצאים לתפוס כה-עיר אפריקאיים ואסיאנים והיו שולחים אותם לאמריקה תמורת Dolars.

לשם זה הוכנו רשימות של ילדים בני אותן העדות שעל גופם
יערד המחקר! ארגון אמריקאי נתן מענק גדול למחקר זה.
(מחקר דין וחשבון השני, כרך ב', עמוד 773).

3. לצורך מחקר לקחו 12 סנטימטר עמוקים דם מן הוורידים
של ילדים מיד אחרי הלידה, ועשו השוואת בין עדות. במחקר
נכלו 63 נשים מעדות המורה, 60 יוצאות אירופה, ו-44 יוצאות תימן.
(American Journal Obst. and Gyn., Vol. 91, p. 61)

4. לצורך מחקר אחר, שנמשך בשנתיים, נלקח דם מתינוקות,
והתוצאות פוצלו לפי העדות.
(מחקר דין וחשבון השלישי, כרך ב' עמוד 266—265).

פרק ד

נתיחת גוויות לצרכי סטטיסטיקה עדתית

מן ראוי לדעת כי מן הלהיות לעורך מחקרים עדתיים נפוגות
יותר עדות מיוודות שבഹן מתעניינים החוקרם, או עדות לא גדולות,
שmeno אין לפתולוגים "מספיק" נפטרים לנתח. בני עדה כזו נתקלים
בקשיים רבים יותר בבקשת להוציא את גופת קרובם מבית-חולים
לא ניטה, כי אחרי שהחוקרם חשבו שכבר יכול לשים את ידם
על נפטר מעודה שאינה מודמת בידיים כלל يوم — למה יוציאו
ידיים ו"יחמיצו הזדמנות" לנתח? הרי הם, או רופא אחר בבית
חולים בעיר אחרת, מהיכים כבר זמן רב להזדמנות כזו. ההתחוננות
כפי "עדין לא ניתחו מספיק" תזרות ונשמעת במחקרים עדתיים, ולכנו
להוטים לנתח יותר ויוטר במחקרים אלה.

מבחינה סטטיסטית "צrica" עדה זו או אחרית "לספק" כמהות
"מספיקת" של נפטרים לנתחות, למשל 50 נפטרים, כדי שיוכלו

השתמש הפופ' ת. שיבא, מנהלו בעבר של בית"ח בתל-השומר.
הוא כתב כדלהלן:

"אם עד כה נהנו מכד שיוכלו להציג על האפשרו-
יות החדר-פערניות של חקירת קבוע הגלויות, תקליט זה מרובה
שימוש בו התחל להראות גם פגמים, ואפיו שעומם של
העלאת גירה, הרי חdal להיות פחרה עוברת לפוחר, ולכו
בעתיד יש לנו סיכוי לזכות בענקים אך ורק אם נוכל
להתחרות עם העולים הגדול גם בתחום של מחקר בסיסי יותר...
(מחקר רפואי תל השומר 66—56, מבוא).

פרק ג

סיכום חי חולים במחקר העדות!

לשם הבקרה נוספת כי "סחר בדברים" זה אינו רק בגופות מתים,
גם בחיים יש לחוקרם עניין, והם מנגלים את תמייניהם של בני עדות
המורה, או את הממצאים של חולים מעודות שונות בבתי חולים כדי
לעורר בהם מחקרים. לדוגמה:

1. לצורך מחקר אחד חקרו ילדים על מוצאים העדתי והוציאו
לצורך המחקר — דם מהילדים הרכים ביום השלישי או הרביעי.
המחקר הקיף 883 תינוקות מעודות שונות.
(מחקר דין וחשבון הריאוז, כרך א', ע' 316).

2. במקום אחר נמסר כי אלף ילדים בני תשע עדות שונות
יצולמו ברנטגן אחת לשנה במשך 12 שנים כדי לעורק השוואות בין
העדות (כידוע מתריעים רופאים על הנזק והסיכון שבצילומי רנטגן).

חומר גלם למחקרים בישראל

הרי היו מלכים אוטגנו, ובזכותם מלאה, על הפסד הזדמנויות בלתי-חוורת לבחוץ את השפעת הגומלין של המורשת והסבירה כשהן נוגנות סימניתם באוכולוסיות לMINGHAT.

"חلك לא מבוטל ממאצינו בתחום זה, במשך 10 שנים מאלו בית-החולים "תל השומר" עבר לידי משרד הבריאות, וכמעט כל מאצוי "תל השומר" מאז היוסדו, בשדה המחקה, הוקדש לחקור ההשוני שבין הקיבוצים השונים אשר שבו לモלדים".

"כל מחקר דורש השקעת כספים, ועוד אשר זוכים להכרה מצד מוסדות המעניינים כספים, יש לפרסטם עבורות המושבות תשומת עין ולכָל הרצאה ואחת לבחותם. דרשותה עורקה מקומית".

"אני מציין בהוקמה שהערכתה זאת התאפשרה הודות ליחס אחד של מנהלי משרד הבריאות במשך 10 שנים אלה, בכר שניתנה לנו הזכות לאשפזו חולמים ללא פימוי רפואי, באם המדבר בבעיה המצדיקה זאת לצרכי מחקר רפואי".

— אגה פרומ' שיבא גם מז'ין כי —

"ממענקי מחקר שיכולגו להציג בדרכן של התחרויות עם חוקרים מארצאות-הברית וארצאות אחרות על בסיס שמקורות אריה"ב, חוותים ל"אוצר המדינה" בנסיבות מס הכנסה מעובדי מחקר יותר מ-80,000, לילוי לשנה, מדי שנה בשנה, מזה 5–6 שנים. סכום פי כמה מזה נכנס לקופת המדינה בנסיבות ציוד בעל ערך רב. ערך הכספי המוחזר עולה פי כמה על ההפסד מאגביות תשלים מסוימים חולמים שנטקבלו לפיה והוראות ממשנה הכללי לא חומר משולם עבור ימי אישטוואן".

ובכן, — "סקרנות" — "עובדות המושכות תשומת עין ולכ'
— "מענקים בדרך התחרויות עם חוקרים בארץ" ב' ובארצות אחרות"
— אלו המושגים בהם עובר המאמץ הגדול של "מחקר השוואת

לעשות חישובים סטטיסטיים. (כפי ממספרים קטעים א' אפשר להכין טבלאות וחישובים סטטיסטיים). אבל יש ואפיו יותר מאלף אינט טבלאות וריבויים סטטיסטיים. — כפי שראינו בדרכי החוקרים שצתתו.

רופאים מעמידים פגמים כאילו כל מקרה שהם מנתחים "מיוחד במנינו", ושהם צריכים לדעת את סיבת המוות. והנה בפרסומים שלהם, המיעודים לחבריהם בחוץ לאرض, מתגלית האמתית — להרבות בניהוח מתיים לצורך סטטיסטיקה בקשר למבנה אבר זה או אחר — ודבר אין לזה ולקביעת סיבת המוות של הנפטר הזה. ראיינו שאין שום התחשבות בתיקונות רכים, או בזוקנים מופלגים, מנתחים החל מעוברים, ועד בני תשעים. שום גיל לא נמלט מידם. גם נשים מנותחות בידי הרופאים, ולענין הסטודנטים.

פרק ה

השווות עדות — לשם מה?

כשמתבוננים מעט בתוצאות העולבות של החוקרים בקשר להשוואת עדות, על התוצאות ה"גאוניות" כדוגמת המסקנה כי – גברים מעדיה אחת חולמים פחות במצבה מסוימת מאשר גברים מעדיה אחרת, ואצל נשים לא קיים הבדל". או – "שוגפי אובסט נמצאים יותר בריאותם של אשכנזים מאשר אצל לא- אשכנזים", הרי מתעוררת מאליה השאלה: למה ומדוע מושקע כל המאמץ הגדול הוה, לשם מה ההשוואה?

על-כך : פרופ' שיבא, במבוא ל"מחקר רפואי" — תל השומר 56/66 השיב

"יתאר לעצמו מישחו שהיינו עוסקים רק בירופיו חולמים ללא כל הליכה אחר סקרנותנו בתחום החדש שבין העדות שנתקבלו בארץ,

פרק ו'

אמון מופרז רפואיים — מלכודת!

האמון המופרז אותו רוחשים לפני תום החולמים לרופאים, הוא הבסיס למצב עגום זה, כשהשומע חולה על נוכנות בית החולים לאשפונו הוא אمنם בטוח כי הוא באמת נזקן לכך, וכשהאשפונו נתן לו חינם, הוא מלא בהכרת טוביה לרופא שכביבו "סידר" את הדבר למענו.

אבל לא פעם קורה שלא ריפוי החולה הוא המעניין את בית החולים, אלא המחקר שאפשר לעשות על גופו — בחינו ובמותו — "אשפונו לצורך מחקר רפואי", ובכגון אלה כבר מעיד פרופ' שיבא כי משרד הבריאות מגלה יהס נדיב האפשר לבית-החולמים לאשפונו חולמים אלו ללא כספי כספי. (אנב — האם מאשפזים לא כיסוי כספי או התהיהות של לשכת הסעד גם חולמים עניים, או חולמים אנושיים שהייהם בסכנה?) אילו היה החולה המלא הכרת תודה, קורא את החשבון שעשה ד"ר שיבא, עד כמה עוד הרווחו ממנו מאישפונו בחינם...).

"כבדו וחשדתו" — זה הכלל, והחשד לפחות באוთה מדה ודקדוק כמו הכלוד. כבר נתגלה קלונם של החוקרים הרפואיים ברבים, כבר נתרפסמו מטרותיהם. על הציבור להזהר ולעמוד על זכותו ועל אמוןתו.

רק לאחרונה קראנו בעטווון ("מעריב" כ"ז שבט תש"ג ע' 17) כי עושים מחקר גנטי על בעליים חדשים בבית-החולמים "תל השומר".
כך מקדים את פני העליה החדש!

בני העדות — למשמר!

האינטרס החזק של החוקרים הרפואיים במיגון של בדיקות על בני העדות חייב לשמש אותן אזהרת. בל יופקר נפטר בידי

ספרדים ובני עדות המורה —

14

העדות". זה נראה קלף מושך וمبرיק, והוא נותן נצחון לחוקרים הישראלים על עמיתיהם בעולם. כך חשב גם ד"ר פריץ דלית אשר הכנין מחקר מקיף על עורקים, ובבקשה לקרן פורד בארה"ב הוא מבטיח כי:

"יעשו מאמצים מיוחדים כדי להשיג דוגמאות מייצגות מקשת רחבת של עדות".

לארצי מחקר זה יוציאו את העורקים מאברים רבים בגוף, וישמרו אותם בפורמלין. בעורק אחד בלבד (הירוד מהלב) יישו 40 חתכים, ימדדו את העובי, המבנה, ההרכוב החימי, הגמיישות, התאים, ועוד.

המחקר יימשך שלוש שנים, בבתי החולים תל השומר, עפולה, רמבי"מ, בילינסון, אסף הרופא, دونגול, קפלן, הדסה ובמכון לרפואת משפטית.

(Application for a research grant submitted to the Ford Foundation, p. 323-327)

"עדות" הוא מושג המושך עין ולב — לדבריו של פרופ' שיבא, או כלשונו — "תקליט של קבוץ גלויות". כך גם החובבים האמריקאים המקיציבים כספים בידי נדיבה, ולא שוכחים לציין כי מצב הנתירות בישראל המגיע לאחיזה גבוהה, הוא מצדיק תמייה ומימון נרחבים. גם באנגליה התחפלו כבר לפני 14 שנים מהאפשרויות הרבות של מחקר עדתי בישראל.

(British Medical Journal, p. 815).

גם בספרים "מחקר דין וחשבון" של האוניברסיטה, מדגישה המחלקה הפטולוגית כי בישראל יש הזדמנויות אידיאליות לחזור על עדות.

הפטולוגים הלהוטים לאיבריו לשם מחקרים השוואתיים. השמירה על החולה חייבת להעשות בקפדיות.

הנה לאחר שהגיעו ראשוני עולי גרויזה לישראל, היה אפשר להבחין כי קיימת לגביהם התעניינות חזקה של המוסדות הרפואיים. כסקרה ונפטר אדם בן עדתם, כבר היו בעיות של נתיחה שלאحد המות.

ברור הוא כי "גרוזה" — היא סחורה עוברת לסוחר. זו סחורה חדשה שאפשר להכרין עליה בעולם הרפואי, ושוב קיימת הזדמנות להמשיע באוני ראי הקרןנות האמריקאים את התקליט היישן על קיבוץ גלויות, ולשיר את השיר הידוע על הזדמנויות נדירה של עולמים מפורסמת, ועל כסף, וככסף, וככסף...

אך עלי גרויזה, בחושם הבריא הקימו מיד גוף אשר יטפל בבעיה זו, ויוכיה כי אם ברוסיה הקומוניסטית היה אפשר להביא את מתי ישראל שלמים לcker, הרי גם בישראל לא יכנעו, ולא יניחו את מתיהם בידי סכני הפטולוגים.

ילמדו בני העדות הוותיקים בארץ, מה他们是 העולים החדשים, כיצד לעמוד על המשמר, ולא תופקר גופת נפטר יהודי לבתוור אכורי, ולמחקרים עקרים.

תוקפთ התמיינות והאמון הדמיוני חלפה — מעתה אנו נקראים כולם לעמוד על המשמר.

רופאים אימנו שלא יצבינו עבור מפלגה שלא תתמוך בהם ושלא תרשה המשך ניתוחי המתים. ואכן תומכים בהם חברי כנסת רבים, ביודעם כי להם תעמוד חסינותם ואותם לא ינתחו אחריו מותם. אך המאימים שוכחים כי הציבור הסובל מהתעללותם גדול הרבה יותר מאשר מספר הרופאים, והוא ימצא את האמצעים להתגוננו מפניהם ולשמור את זכות הבעלות על גופו.

ازהרה חמורה!

בחוברת זו, הראשונה בסדרה, הבאו בגלוי הופחות ומקורות מהימניים ביותר על יחת ההשפעה והרכביו כלפי כל עדות המורה בתיה-החולות בישראל, ובפרט מצד הפטולוגים המתעללים באכזריות בספרדים ובבני עדות המורה לאחר המוות.

تلוננוינו על הפליה בשתחים סוציאליים וחברתיים, זה כמובן ובאמת לעומת חומרת האשמה המובאת בחוברת זו, בה הבאו הוכחות ועדויות: שרופאים ובפרט פטולוגים, הופכים את כל ציבור הספרדים ובוי עדות המורה לשפנו וחיות נסיוו, לא רק לאחר מותם אלא גם בעורם חיים!

לא נוכל יותר להשלים شيئاו מתים בלי רשות וಹכמת המשפחחה כאילו היינו במושם הפרטי!

לא נוכל יותר להשלים ל"פתח העדרים" הנעשה לנו!
לא ניתן שדם ספרדי ימשיך להוות הפרק!

זהות האכזרי והכברבי של רפואיים ופטולוגים כלפי משפחות שכולות ואוניות, הפיא לדאבותינו לפגיעות ואלימות כלפי רפואיים ופטולוגים.

אך המאבק אינו צרי להיות מאבק פרטני של משפחות נפגעות, אלא מאבק של דעת הקהל כולה לשינוי המציאות הקיים הआפשר לרופאים לנתח מתים ברצונם.